

Прогрес та виклики цифрової трансформації бізнесу в Україні

- Результати -

Д-р Олександр Кнут, Девід Саха та Гаррі Полушкін

Берлін, Київ, листопад 2021 року

Основні меседжі

- GET провела репрезентативне опитування 500 українських компаній щодо стану та проблем цифрової трансформації.
- Українські компанії відносно оптимістично налаштовані щодо цифровізації, але здебільшого відчують, що вони відстають від своїх конкурентів у цифровій трансформації. 92% компаній бачать цифрову трансформацію як можливість, а не як ризик, але лише 17% вважають себе лідерами, а не такими, що відстають в цьому процесі.
- Поки що українські компанії відчують лише обмежений конкурентний тиск в контексті цифрової трансформації ринків.
- Впровадження цифрових технологій зосереджено на інструментах початкового рівня, занадто мало компаній мають чіткі стратегії та обов'язки щодо цифровізації.
- З точки зору компаній, найбільшими перешкодами на шляху цифровізації є нестача фінансових ресурсів, ноу-хау та кваліфікованих працівників.
- Політики повинні усунути ці перешкоди для підтримки компаній, щоб ті змогли надолужити та трансформувати свій бізнес та продукцію.

Зміст

1. Вступ
2. Концептуальна основа
3. Дизайн опитування, методологія та характеристики вибірки
4. Виклик цифровізації в конкурентному середовищі
5. Стан цифрової трансформації на рівні компанії
6. Погляди компанії на перешкоди щодо цифровізації
7. Наслідки політики

1. Вступ

Основа:

- Завдання політики: підтримка та управління цифровою трансформацією економіки вимагає розуміння наступного:
 - Яке становище компаній у всіх галузях економіки сьогодні?
 - Якому тиску піддаються компанії?
 - Як можна сприяти їхньому прогресу?
 - З якими проблемами та перешкодами стикається бізнес?
- В Україні існують деякі дослідження з цифровізації
- Проте: детальні дані в Україні відсутні, особливо щодо компаній за межами сектору ІКТ

Мета цього дослідження:

- Підтримати політиків результатами всебічного та репрезентативного опитування

2. Концептуальні основи

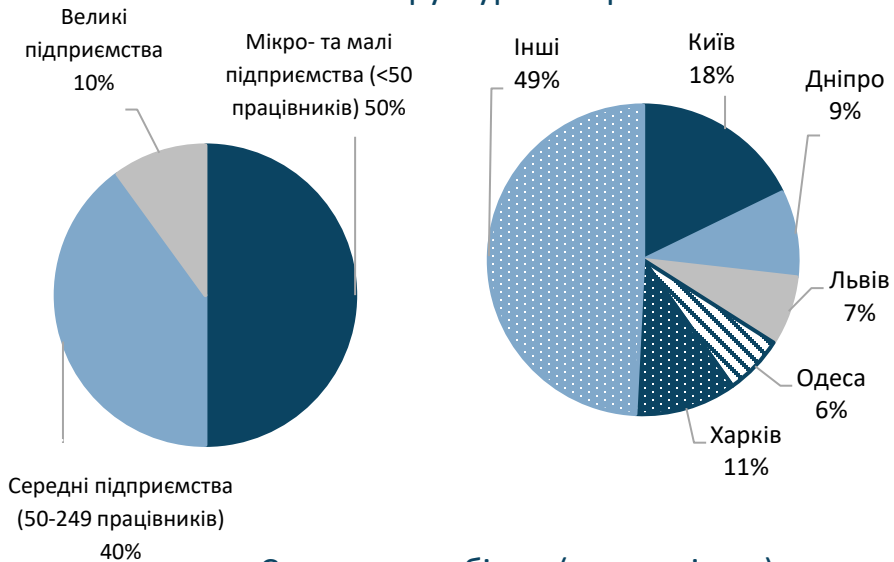

Джерело: власна ілюстрація на основі напрацювань Джонсон, Вітінгтон, Скоулз та ін.(2017) с.118, Шрейогг та Кох (2014), с.77.

Ми застосовуємо стандартну теоретичну базу стратегічного управління як основу для структурування нашого аналізу.

3. Дизайн опитування, методологія та характеристики вибірки

Структура вибірки

Структура вибірки (за розміром)

Джерело: власне опитування

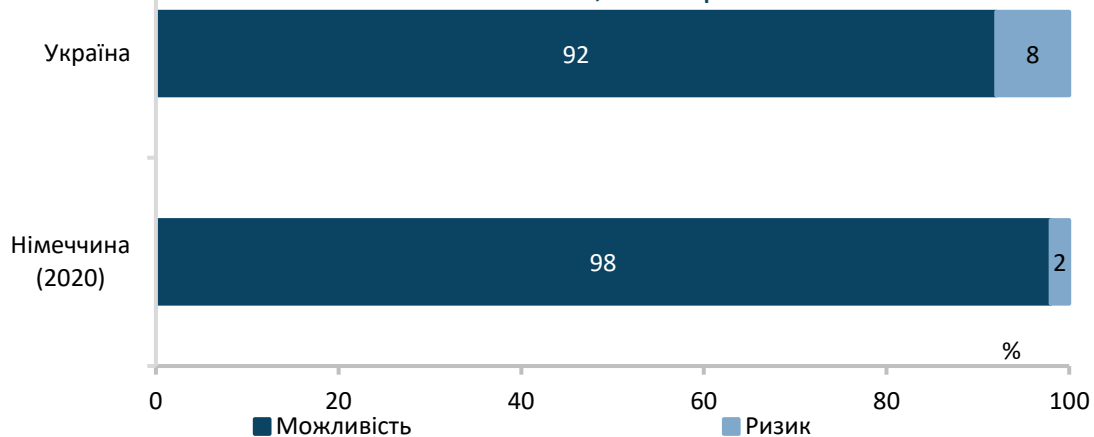
© Berlin Economics

- Метод і розмір вибірки:
 - Перехресне опитування 500 підприємств України
 - Репрезентативна рандомізована вибірка
 - Телефонні інтерв'ю (CATI) з власниками, співзасновниками, бізнес-директорами, топ-менеджерами або менеджерами високого рівня
 - Проведено з травня по червень 2021
- Фокус питань:
 - Сприйняття цифровізації
 - Діяльність компаній
 - Перешкоди на шляху цифровізації
- Контрольний показник:
 - Порівнянне дослідження щодо Німеччини (2020) від Bitkom Research

4. Виклик цифровізації в конкурентному середовищі

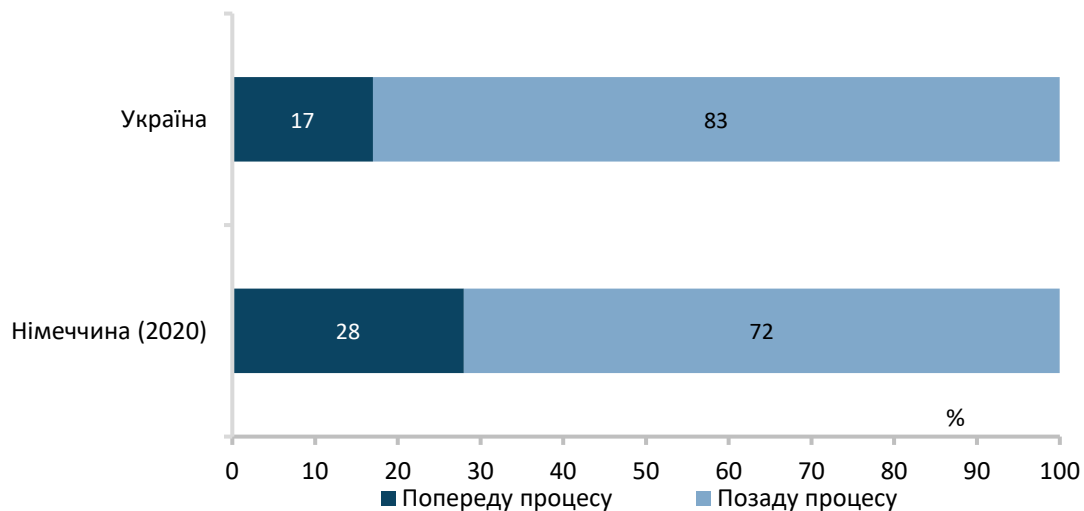
Як ви оцінюєте цифрову трансформацію для вашої компанії: як

можливість, чи як ризик

- Українські компанії:
 - загалом оптимістичні щодо цифровізації АЛЕ
 - більшість вважають, що відстали в процесі цифровізації...

Де ви бачите свою компанію з точки зору цифрової трансформації

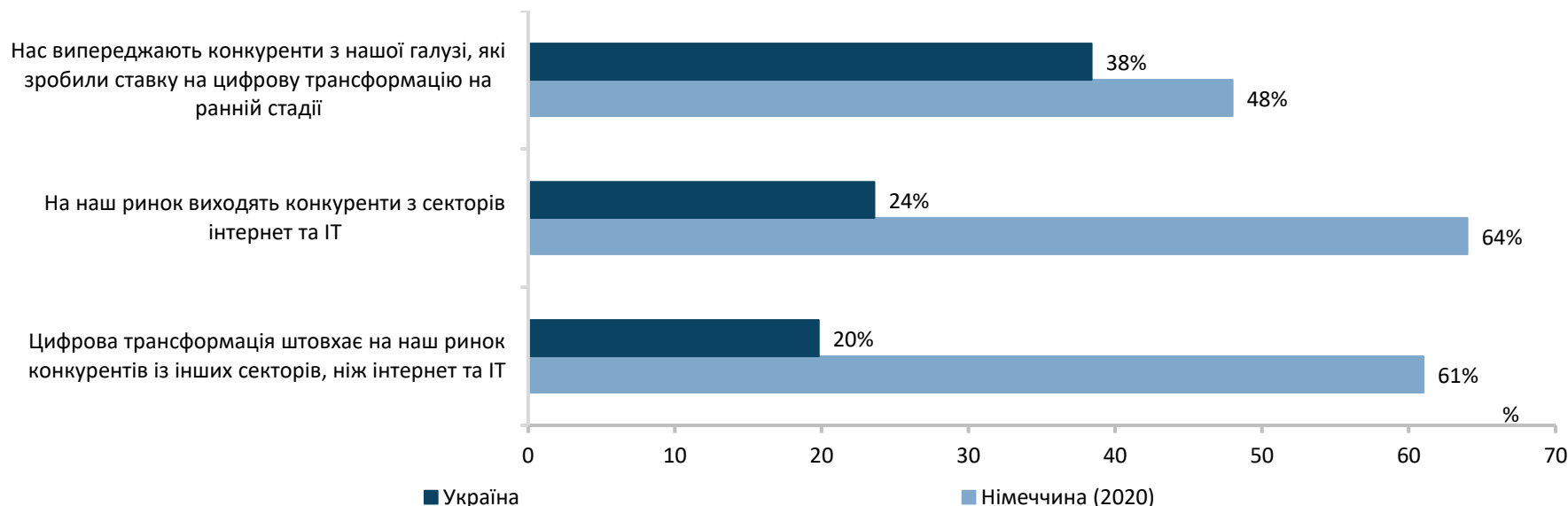

- Аналогічна картина в Німеччині, однак трохи оптимістичніша і більше компаній вважають себе лідерами

Джерело: власне опитування, Vitkom

4. Виклик цифровізації в конкурентному середовищі

Які твердження стосуються вашої компанії щодо цифрової трансформації?

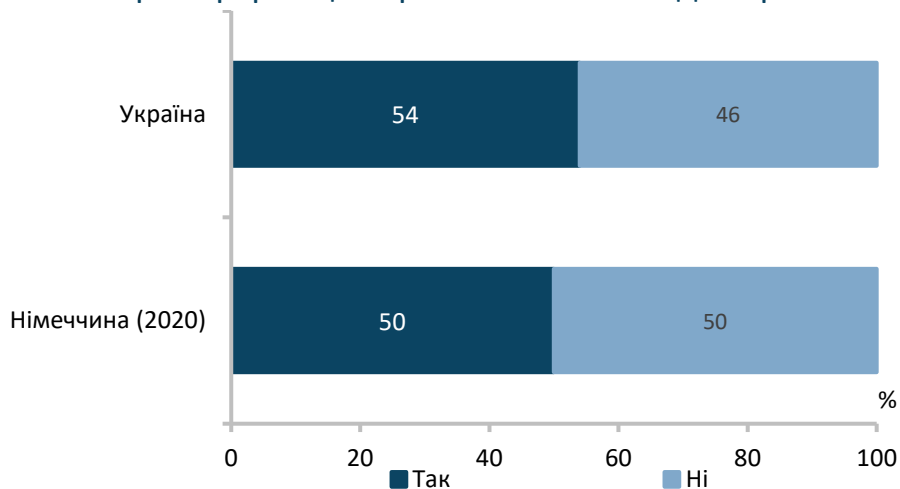

Джерело: власне опитування, Bitkom

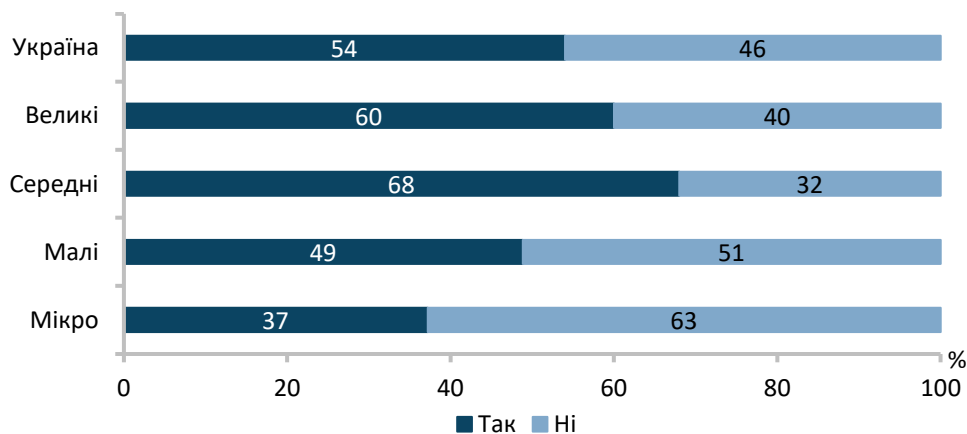
- Очікування: цифровізація змінює ринкові структури; нові учасники також стануть викликом
- В Україні конкуренція поки що переважає в традиційних галузевих сферах
- У майбутньому тиск зростатиме – нові тенденції не оминуть Україну

5. Стан цифрової трансформації на рівні компанії

Чи інвестувала ваша компанія саме в цифрову трансформацію протягом останніх двох років?

Джерело: власне опитування, Bitkom, * до пандемії

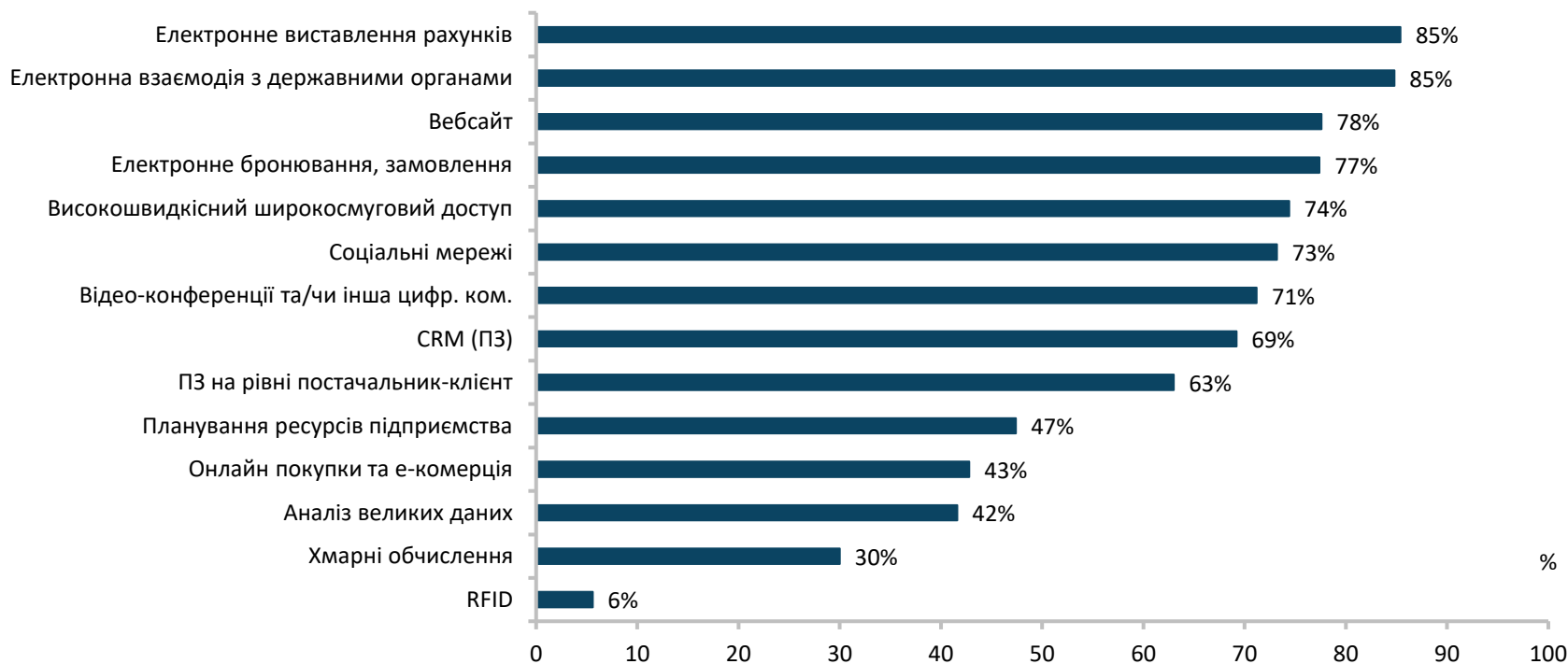

Джерело: власне опитування

- Більше половини компаній в Україні останнім часом інвестували
 - Але скільки?
- Важливі кореляції:
 - Компанії, які інвестували, розглядають цифровізацію як можливість
 - Компанії, які інвестували, вважають себе скоріше лідерами
- Найбільш активно інвестують середні підприємства, за ними йдуть великі підприємства.

5. Стан цифрової трансформації на рівні компанії

Які цифрові інструменти та технології вже використовує ваша компанія?

Джерело: власне опитування, радіочастотна ідентифікація=RFID

- Рівень прийняття інструментів початкового рівня високий
- Для найсучасніших технологій рівень впровадження низький
- Розбивка за розміром підприємства показує: низькі показники впровадження навіть для великих підприємств

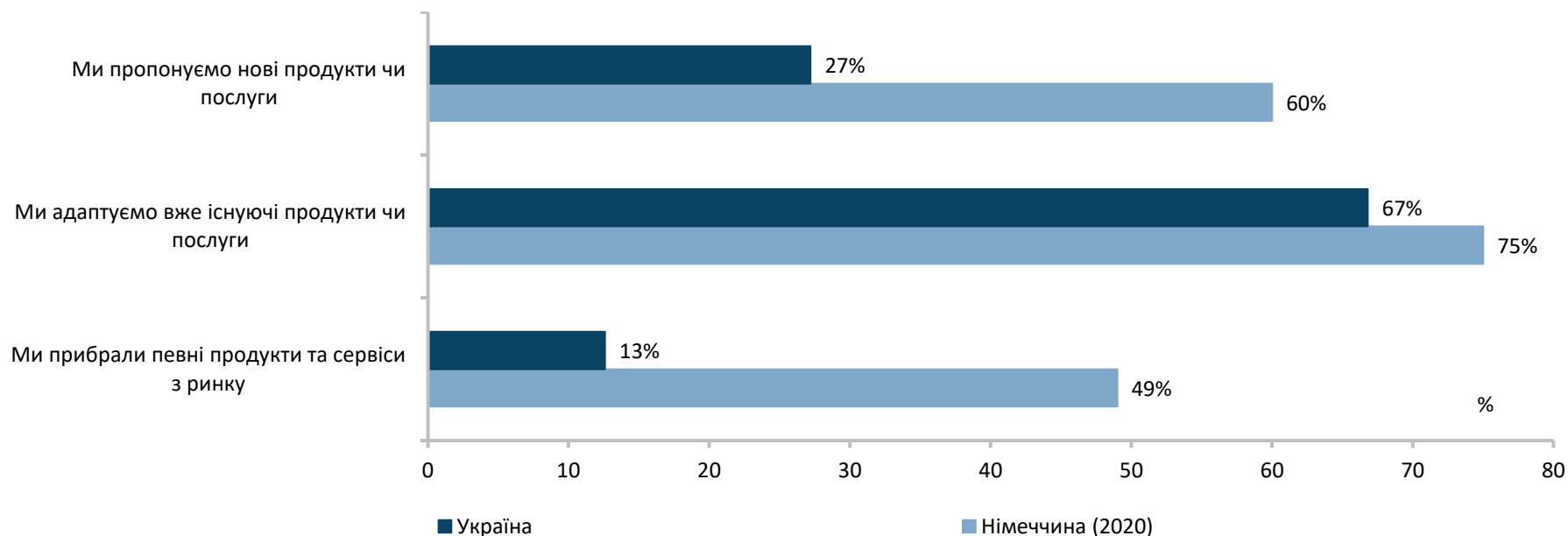
5. Стан цифрової трансформації на рівні компанії

- Лише п'ята частина великих підприємств мають цифрову стратегію. У секторі МСП ця частка ще нижча.
- Небагато великих і середніх підприємств мають відповідні кваліфіковані кадри.
- Аналіз кореляції показує: компанії, які мають внутрішніх координаторів цифровізації або цифрові підрозділи, частіше інвестують.
- Мікро- та малі підприємства покладаються переважно на зовнішніх експертів.

5. Стан цифрової трансформації на рівні компанії

Який з варіантів застосовний до вашої компанії? Як результат цифрової трансформації...

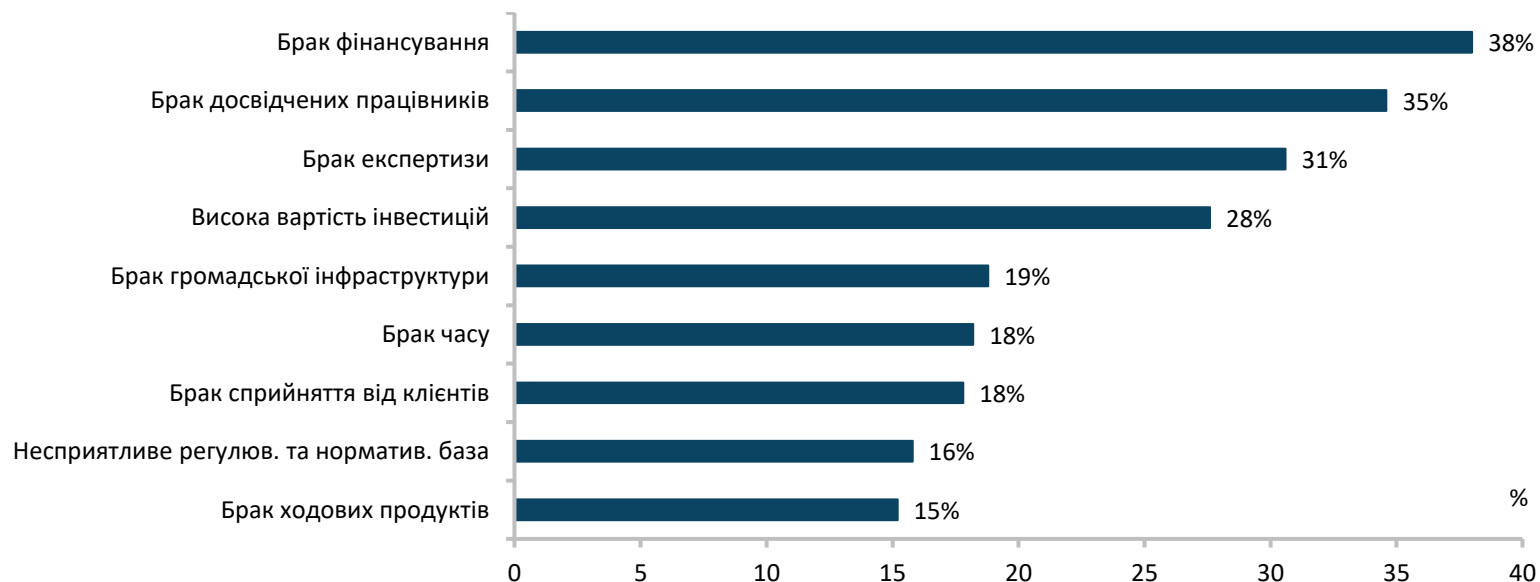

Джерело: власне опитування, Bitkom

- Більшість українських компаній поки що досить поетапно підходять до цифровізації
- ... тоді як німецькі компанії повідомляють про більш суттєві зміни у своїх ринкових стратегіях.

6. Погляди компанії на перешкоди щодо цифровізації

Що ваша компанія бачить як найбільшу перешкоду цифрової трансформації?

Джерело: власне опитування

- Фінанси є загальною причиною для бізнесу в Україні
- Відсутність кваліфікації та кваліфікованого персоналу є основною специфічною перешкодою для цифрового розвитку
- Примітно: великі компанії найменше скаржаться на фінансові перешкоди, але інвестують менше, ніж середні компанії

7. Рекомендації щодо політики

Короткотрмінові заходи

- Збільшення бази кваліфікованої робочої сили в економіці
- Посилення усвідомлення необхідності цифрової трансформації, зокрема, у великих компаніях
- Усунення прогалів у сфері регулювання та електронного урядування
- Звернути увагу на потенційну користь розширення широкосмугового Інтернету
- Державна підтримка доступу середніх підприємств до досвіду та знань
- (Покращена) державна фінансова підтримка середніх підприємств в контексті цифрових інвестицій

Середньо- та довгострокові заходи

- Збільшення доступної бази кваліфікованої робочої сили в економіці
- (Покращена) державна підтримка мікро- та малих підприємств для доступу до експертизи, знань та фінансів

Про Німецьку економічну команду

За фінансової підтримки Федерального міністерства економіки та енергетики, Німецька економічна команда (GET) консультує уряди України, Білорусі, Молдови, Косова, Вірменії, Грузії та Узбекистану з питань економічної політики. Консультаційна фірма Berlin Economics отримала доручення на реалізацію проєкту.

КОНТАКТИ

Гаррі Полушкін, керівник проєкту в Україні
poluschkin@berlin-economics.com

German Economic Team
c/o BE Berlin Economics GmbH
Schillerstraße 59
10627 Berlin

Tel: +49 30 / 20 61 34 64 0
info@german-economic-team.com
www.german-economic-team.com

Implemented by

